

ВИЙШЛИ ДРУКОМ

Вергелес Т. Моя грішна журналістика / Тетяна Вергелес. – Львів : Аверс, 2014. – 304 с.

Ця книга львівської журналістки багатопверхнева: вона і про Львів, про його «геніїв місця» і просто класних людей. Вона про друзів, про політику (куди без неї?), книги, музику, мандри і «мантри». Про вічний пошук гармонії.

Та наскрізне у ній – журналістика і те, що там, за її лапштункам. А за ними – непоказна любов до професії, без повчань і пафосу, з озиранням на застереження «Любиш поради давати, люби й на фіг ходити». Це весела, «імпресіоністична» прогулянка від конвеєра заводу до конвеєра новин, із прихованим «зухвалим» висновком: журналістика – це і є життя. Тут багато гумору, самоіронії, легко подаються дуже серйозні речі. Дяка за це й львівській художниці Лесі Квик.

Книгу можна читати по-різному: як ненав'язливий практикум із журналістики, усічену, суб'єктивну, історію становлення львівської преси у незалежній Україні (початку 90-х ХХ ст.) і проростання інтернет-журналістики «в особі» Інформаційного агентства ЗІК. А можна – як автобіографічне есе і збірник не запліснявілих інтерв'ю, репортажів та нарисів, надрукованих у різних періодичних виданнях. А хтось цей текст сприйме як посиденьки у Фейсбуці й психотерапевтичні теревені з друзями. І не помиляться.

Кудряшов Г. Апологети українського слова : видавнича діяльність товариств «Просвіта» Лівобережної України (початок ХХ століття) : моногр. / Гліб Кудряшов. – Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2015. – 188 с.

У монографії представлено комплексне дослідження еволюційних процесів видавничої діяльності Катеринославського, Полтавського та Чернігівського товариств «Просвіта» на тлі розвитку українського книговидання початку ХХ століття, узагальнення здобутків у видавничій сфері, з'ясування форм і методів видавничої діяльності, їх ґрунтовна характеристика й оцінка.

Для фахівців у галузі соціальних комунікацій, дослідників історії української видавничої справи, книго- і пресознавців.

Магістратура з журналістики : навч.-метод. посіб. для підготовки до вступних випробувань / авт. кол.: В. І. Путрашик, Г. В. Шаповалова, В. В. Шаркань, Я. М. Шебештян, Г. В. Шумицька. – Ужгород : Бреза, 2014. – 256 с.

У посібнику подано необхідні для підготовки до вступу в магістратуру матеріали теоретичного й практичного характеру. З урахуванням вимог і потреб магістратури як одного з науково-освітніх рівнів запропоновано перелік питань, комплекси тестових і практичних завдань з основних розділів журналістикознавства та основ наукової роботи; для кращої орієнтації майбутніх магістрів у фундаментальних дослідженнях додається відповідний список джерел.

Рекомендовано вступникам до магістратури із журналістики та загалом усім студентам і викладачам вищої школи для поглибленого засвоєння ними журналістикознавчих дисциплін.

Нестеряк Ю. В. Державна інформаційна політика України: теоретико-методологічні засади : моногр. / Ю. В. Нестеряк. – К. : НАДУ, 2014. – 292 с.

У монографії висвітлено теоретико-методологічний аналіз державної інформаційної політики як багатофункціонального складника державного управління, що зумовлює формування й розвиток системи національних інформаційних ресурсів та інформаційно-комунікаційної інфраструктури держави. Запропоновано авторську методику формування комплексних механізмів реалізації державної інформацій-

ної політики в Україні з урахуванням національно-культурної самобутності українського інформаційного простору та глобальних тенденцій до фрагментації традиційної ідентичності.

Для науковців, викладачів, аспірантів, студентів, слухачів, фахівців інформаційної галузі.

Основи медіаграмотності : навч.-метод. посіб. для вчителя 8 (9) клас ; плани-конспекти уроків / за ред. В. Ф. Іванова, О. В. Волошенюк, О. П. Мокрогуза. – К. : Академія української преси, Центр вільної преси, 2014. – 190 с.

Це видання – перший посібник для вчителів, які викладають медіаграмотність у середній школі. Він містить плани-конспекти занять відповідно до тем програми «Основи медіаграмотності для 8 (9) класів», кожна з яких охоплює серію уроків. У конспектах подано чимало основних і додаткових ресурсів та матеріалів.

Партико З. В. Основи наукових досліджень: підготовка дисертації : навч. посіб. / З. В. Партико. – Запоріжжя : КПУ, 2015. – 236 с., табл. 11, рис. 4, додатків 5.

Описано науку, псевдонауку, пранауку та їх відмінності. Визначено основні характеристики дисертаційного дослідження, подано типову композиційну будову дисертації. Викладено технологію інформаційного пошуку джерел. Детально розглянуто методологію, аргументацію та обґрунтування дисертаційного дослідження. Описано, як формулювати захищені положення, а також визначати їх новизну. Враховано особливості захисту дисертацій на сучасному етапі розвитку науки в Україні.

Призначений для здобувачів наукових ступенів (аспірантів, докторантів). Може бути корисним для керівників та консультантів дисертаційних досліджень, а також для членів спеціалізованих учених рад.

Чекштуріна В. М. Мультиmodalність рунічного знака : моногр. / В. М. Чекштуріна. – Харків : ІНДУСТРІЯ, 2015. – 316 с.

Монографію присвячено комплексному дослідженню комунікативних властивостей рунічного знака як засобу символічної комунікації. Висвітлено теоретико-методологічні та прикладні аспекти використання рунічної знаково-символьної системи в комунікаційному просторі. Використано семіотичний підхід для уточнення семантичних, синтактичних та прагматичних особливостей рунічного знака-символа. Розглянуто вектори диверсифікації рунічного знака за функціональним критерієм, охарактеризовано етапи еволюції рунічних знаково-символьних систем. Визначено шляхи подальших трансформацій рунічного знака в глобальному соціокомунікативному просторі.

Для дослідників у галузі теорії та історії соціальних комунікацій, фахівців з інформаційної діяльності, книгознавства, бібліотекознавства, менеджерів реклами та бренд-комунікацій.

Шудря М. Яблуко в зернятї : есеї, розвідки / Микола Шудря ; упор. та передм. В. О. Жадько. – К. : Укр. письменник, 2015. – 720 с. – Біб-ка Шевченківського комітету.

Микола Архипович Шудря – це зразок того, як в одній людині може поєднуватися непересічний таланти вченого, письменника та журналіста. Борис Олійник називав свого земляка й однокурсника «... вродженим науковцем, шукачем, безмежно талановитим слідопитом і народознавцем». Він – філігранний майстер художньої деталі, влучного штриха. Творчій манері Миколи Шудрі притаманна свіжа рельєфність характеру, гострозорість, тонке відчуття стилю та форми. Кожен із персонажів, які потрапили під його вправне перо, ніби отримує нове життя – життя у слові.

До книги «Яблуко в зернятї» увійшли найкращі есеї та розвідки М. Шудрі про видатних діячів української історії та культури.

Медіаграмотність на уроках суспільних дисциплін : посіб. для вчителя / за ред. В. Іванова, О. Волошенюк, О. Мокрогуза. – К. : Центр вільної преси, Академія української преси, 2016. – 201 с.

Видання – перша спроба інтеграції медіаграмотності у викладання суспільних дисциплін. У перших двох розділах розглянуто, що таке медіа, медіаосвіта та медіаграмотність, базові методики критичного мислення. У розділах 3–11 запропоновано плани-конспекти уроків для курсів «Історія України», «Всесвітня історія», «Людина і світ». Вправи і завдання також можуть бути використані під час вивчення курсів за вибором, факультативних курсів, виховних годин, занять гуртків юних істориків, журналістів тощо.

Посібник ввійшов до «Переліку навчальної літератури», що має відповідний гриф Міністерства освіти і науки України для використання у загальноосвітніх навчальних закладах у 2016–2017 навчальному році.

Видання стало можливим завдяки підтримці Програми Матра Міністерства закордонних справ Королівства Нідерландів. Поширюється безкоштовно.

Інформацію про це видання та електронну версію можна знайти за адресою: <http://www.aup.com.ua/upd/mo.pdf>

«Не потони в інформаційному дощі» : навчання медіаграмотності громадян : посібник для тренерів. – [К., 2016]. – 200 с.

Отанніми роками Україна та події, що в ній відбуваються, стали центральними темами в провідних мас-медіа різних країн. У цьому потоці інформації та новин також можна побачити маніпуляції, пропаганду й неправдиву інформацію (фейки), які часом, буває, досить важко розпізнати без основних навиків і знань з медіаграмотності. Оскільки ми як громадяни опинились у центрі цієї інформаційної війни, наше завдання навчитися протистояти пропаганді й не підпадати під її вплив.

Цей посібник розроблено як практичне керівництво для тренерів з медіаграмотності, які, у свою чергу, проводитимуть тренінги для громадян різних вікових категорій і професій. Автори посібника впевнені, що лише через знання і досвід з медіаграмотності громадяни зможуть стати стійкішими до неправдивої інформації, протистояти маніпуляціям і бути сильнішими за умов теперішньої інформаційної війни. Мета цього матеріалу – дати базові знання у сфері медіа, ознайомити громадян із найпоширенішими видами маніпуляцій і пропагандою, а також надати їм базові інструменти перевірки інформації та критичного мислення. Головне завдання цього посібника полягає не в тому, щоб сказати, якими потрібно користуватися ЗМІ (що читати чи дивитися), а навчити громадян не підпадати під вплив пропаганди, допомогти їм не стати жертвами маніпуляцій, що призводять до паніки, ненависті й різних страхів. Розробники проекту сподіваються, що після такого тренінгу учасники будуть свідомішими медіакористувачами, знатимуть, яким чином перевіряти різного виду сумнівну інформацію та формуватимуть попит на відповідальнішу і правдиву журналістику.

Видання є результатом співробітництва між трьома організаціями: Академією Української преси, StopFake та IREX. Матеріали, а також використана інформація, базуються на досвіді, знаннях та висновках із попередньої діяльності групи українських експертів. Розроблено та опубліковано в рамках Проекту «Програма медіаграмотності громадян» за підтримки глобального фонду миру та безпеки, Міністерства внутрішніх справ і міжнародної торгівлі Канади (DFATD Canada).

Інформація про видання, а також електронна версія доступні за адресою: http://www.aup.com.ua/wp-content/uploads/2016/03/Citizen-Media-Literacy_Trainers-Manual_ua.pdf

Посібник з верифікації: визначний гід з верифікації цифрового контенту для висвітлення надзвичайних подій. – [К, 2016].

Посібник із верифікації – інноваційний ресурс для журналістів та організацій, які надають допомогу, що містить покрокові інструкції щодо того, як під час надзвичайних ситуацій працювати з контентом, одержаним від читачів. За кризових ситуацій соціальні мережі переважані оновленнями інформації щодо стану ситуації, запитами про допомогу, звітами про розвиток подій і рятувальною інформацією. Повідомлення коректної інформації часто є критичним для точного спрямування допомоги від громадян та рятувальників; це, буквально кажучи, може бути справою життя або смерті. Посібник надає кращі практичні поради щодо того, яким чином перевіряти та використовувати інформацію, здобуту від широкого кола людей, а також дієві рекомендації щодо організації підготовки ньюзрумів до роботи під час лиха. Незважаючи на те, що посібник призначений для журналістів та фахівців з надання допомоги, він може бути використаний будь-ким. Його поради та покрокові інструкції є цінними незалежно від того, ким ви є – журналістом-новинарем, громадським репортером, надавачем допомоги, волонтером, студентом школи журналістики, спеціалістом із кризових комунікацій чи науковцем, який досліджує соціальні медіа.

У передмові до видання наведено відгуки фахівців, зокрема:

Уїлфрід Руттен, директор Європейського центру журналістики: «Сьогоднішнє цифрове середовище сповнене чуток та недостовірних матеріалів, що змушує журналістів активно відсортовувати правдиву і справжню інформацію від брехні. Цей новаторський довідник є обов'язковим для вивчення журналістами, які працюють з усіма видами контенту, створеного користувачами».

Уільям Спіндлер, представник Управління Верховного комісара ООН у справах біженців (УВКБ ООН): «Достовірна інформація може стати рятівною під час гуманітарних криз, але умови виникнення останніх є зазвичай найскладнішим часом для збору перевірених даних. Ця книга допоможе підтверджувати факти на місці подій не лише журналістам, але й усім, хто бере безпосередню участь у кризових ситуаціях».

Метью Хоудес, директор Альянсу цивілізацій ООН (АЦ ООН): «Цей довідник стане незамінним для журналістів, які висвітлюють міжрелігійні та міжетнічні конфлікти у збалансований, прозорий та точний спосіб. І зрештою допоможе зменшити напругу ззовні та всередині різних суспільств».

Посібник розроблено і підготовлено Європейським Центром Журналістики, який базується у Голландії, в рамках ініціативи Журналістики надзвичайних ситуацій. Розповсюджується безкоштовно.

Інформацію про це видання та електронну версію можна знайти за адресою: http://verificationhandbook.com/book_ua/

Селігей П. Світло і тіні наукового стилю : моногр. / Пилип Селігей. – К. : ВД «Києво-Могилянська академія», 2016. – 627 с.

Це видання зацікавить кожного, хто пише або читає наукову літературу. Що таке читабельний науковий твір? Чи потрібно вченому бути хорошим стилістом? Як краще розповісти про своє дослідження? Як можна писати, а як ні? Відповіді на ці запитання містить пропонована книжка. Ви дізнаєтеся, що таке «науковий жаргон», чому він перешкоджає розвитку науки, чим відрізняється від комунікативно досконалих текстів. Докладно йдеться про різноманітні стильові засоби, завдяки яким писемне мовлення стає змістовним, виразним, цікавим і переконливим. Мовні явища аналізуються на широкому культурно-історичному тлі, спостереження й висновки проілюстровані прикладами із сучасних наукових публікацій.

Для вчених, викладачів, студентів – усіх, хто прагне стати майстром наукового стилю.

Problemy i nadzieje współczesnego dziennikarstwa / pod red. Grażyny Filip. – Rzeszów : Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, 2016. – 207 s.

У колективній монографії, написаній викладачами й журналістами-практиками, аналізується сучасний стан журналістики – від друкованих медіа до електронних. Розглядаються досвід, прагматика й перспективи розвитку ЗМІ в Польщі, Німеччині, Словаччині та Україні. Розвідку «Сучасні друковані медіа в Україні: стан і перспективи» подала Н. Сидоренко, д-р філологічних наук, професор, завідувач кафедри історії журналістики Інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Рубрику веде
Оксана ДУБЕЦЬКА,
канд. наук із соц. комунік.